

Tarján IV. Lakás- és Garázsfenntartó Szövetkezet
6723 Szeged, Pentelei sor 5.

**TÖBBLAKÁSOS LAKÓÉPÜLETEK
ÁLTALÁNOS TŰZVÉDELMI
HÁZIRENDJE**

Az 54/2014.(XII.05.) BM. rendelet
Országos Tűzvédelmi Szabályzat alapján

Készült: 2016. február 15.

Tisztelt Lakástulajdonosok/használók!

Tájékoztatjuk Önöket arról, hogy 2014. évben a többszintes és középmagas lakóépületeket érintő új tűzvédelmi jogszabály született, az **54/2014.(XII.05.) BM rendelet (OTSZ)**, az új **Országos Tűzvédelmi Szabályzat**, mely kötelezően rendelkezik a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról, továbbá a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről és a tűzvédelmi bírságról.

Az **54/2014.(XII.05.) BM rendelettel** változott jogi környezet szükségessé tette, hogy megismerjék a változásokat, melyek kötelezően betartandó szabályozásokat, és elvárható magatartást írnak elő.

A Tűzvédelmi Házirend célja, hogy:

a fenti rendeletben meghatározott tűzvédelmi követelmények megvalósulása, az élet-, és vagyonvédelem, továbbá a tulajdonosi értékvédelem teljesülését, érdekét szolgálja.

- Az életvédelmi célokhoz tartozik:
 - a lakók menekülésének, mentésének biztosítása,
 - a menekülés és a mentés során az életfeltételek biztosítása,
 - a tűzoltói beavatkozás résztvevőinek védelme,
 - a tűzoltói beavatkozás feltételeinek biztosítása.
- A közösségi értékvédelmi célokhoz tartozik:
 - az ingatlanállomány védelme,
 - a környezet – talaj, élővilág, levegő, víz – megóvása, védelme,
 - a visszafordíthatatlan, vagy az aránytalanul nagy ráfordítással megszüntethető károsodások elkerülése.
- A tulajdonosi értékvédelmi célokhoz tartozik különösen:
 - a működés, üzemelés folyamatosságának fenntartása,
 - az eszközök, berendezések védelme, működőképességük fenntartása,
 - a tulajdonosi, üzemeltetési költségek optimalizálása.

E tájékoztató további célja, az iparosított technológiával épült többszintes és középmagas lakóépületek tűzvédelmi szabályrendszerének bemutatása, a lakók tűzvédelmi témakörhöz való hozzáállásának bemutatása.

A középmagas iparosított technológiával épült lakásszövetkezeti épületek több évtizeden keresztül nagyüzemi körülmények között, tömeggyártásban épültek az 1969 - 1979-es évek között. A megvalósítás minőségében, a biztonsági oldal tekintetében veszélyek rejtlettek, hiszen a létesítés során olyan berendezések kerültek vagy éppen nem kerültek beépítésre, melyek nem szolgálták a tűzvédelmi biztonságot, noha már akkor is előírásként szerepeltek. A jelenleg hatályos követelményeket éppen ezért nehéz minden vonatkozásban érvényesíteni. Az ezeknek való megfelelés nem egyszerű karbantartási munkát jelent, hanem komplexebb felújításokat igényel.

Összegezve megállapítható, hogy a lakásszövetkezetben a tűzvédelem mindezek ellenére megvalósul – legalább is az a része, ami a lakásszövetkezeti tulajdonra esik. Mert a magántulajdonú részekben többségében elmarad a felülvizsgálat (az érintésvédelmi, villamos biztonságtechnikai, nyílt égésterű gázkészülékek, stb.), valamint a szükséges javítások elvégzése. Azaz belátható, hogy bármelyik lakóépületben bekövetkezhet tragédia!

A tűzvédelmi bírságról szóló 259/2011.(XII.07) Kormány rendelet mindezek ellensúlyozására már nagy összegű, kötelezően kiszabandó tűzvédelmi bírságokkal kényszeríti ki, a tűzvédelmi szabályok betart(at)ását.

Több szabálytalanság együttes fennállása esetén a bírság mértéke akár több **tízezer forint** is lehet! A tűzvédelmi bírság megfizetése azonban nem mentesít a szabálytalanságok megszüntetésének kötelezettsége alól.

Néhány említést érdemlő tétel:

- Menekülésre számításba vett kijárat vészkiárat leszűkítése oly módon, hogy a kiürítéshez szükséges átbocsátóképesség nem biztosított: 30.000 Ft - 45.000Ft / kijárat.
- Menekülésre számításba vett kijárat, vészkiárat lezárása, leszűkítése oly módon, hogy a menekülő számára az nem szüntethető meg azonnal: 200.000 Ft – 300.000 Ft / kijárat.
- Épületek menekülési útvonalain és azokkal egy légteret alkotó helyiségrészben szabálytalan tárolás, a rendeltetéssel nem összefüggő elektromos berendezés felügyelet nélküli üzemeltetése,

- továbbá a menekülési útvonalnak a kiürítéshez szükséges átbocsátóképesség mértékén túli leszűkítése: 60.000 Ft – 500.000 Ft.
- Tűzvédelmi előírás megszegése, ha az tüzet idézett elő:
100.000 Ft - 1.000.000 Ft.
 - Tűzvédelmi szabály megszegése, ha azzal közvetlen tűz- vagy robbanásveszélyt idéztek elő: 100.000 Ft - 1.000.000 Ft.
 - Tűzvédelmi szabály megszegése, ha az tüzet idézett elő és az oltási tevékenységben a tűzoltóság beavatkozása is szükséges:
200.000 Ft - 3.000.000 Ft.
 - Tűzoltóság beavatkozásának akadályozása: 30.000 Ft – 2.000.000 Ft
 - Ha a létesítés során jóváhagyott tűzoltási felvonulási út, terület maradéktalanul nem biztosított: 50.000 Ft – 1.000.000 Ft.

Ha a jogsértő magatartás azzal valósul, meg hogy valamely tűzveszélyes állapotot nem szüntetik meg, az folyamatosan fennáll, a tűzvédelmi bírság ismételten kivethető.

Fontosabb tűzrendészeti alapgfogalmak.

Épületek típusok

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat alapján az alábbi épület típusok különböztethetők meg, ha az épület körüli járda vonalától számított legfelső szint padlóvonala

- 0 – 7,00 m között van, akkor NAK - nagyon alacsony kockázatú épületről beszélünk
- 7,01 – 14,00 m között van, akkor AK - alacsony kockázatú épületről beszélünk
- 14,01 – 30,00 m között van, akkor KK - kis kockázatú épületről beszélünk
- 30,01 m < felett van, akkor MK - magas kockázatú épületről beszélünk

Tűzoltási felvonulási út, terület.

Tűzoltási felvonulási út: a tűzoltási felvonulási terület megközelítésére szolgáló, megfelelő teherbírású, szilárd burkolatú, a tűzoltógépjárművek közlekedésére alkalmas út.

Tűzoltási felvonulási terület: e rendeletben meghatározott, az építmények tűzoltására, mentésre szolgáló, a homlokzat előtt létesített, megfelelő teherbírású, szilárd burkolatú terület, amely a beavatkozáshoz szükséges tűzoltás technikai eszközök és a tűzoltóegységek rendeltetésszerű működésének feltételeit biztosítja. Jellemzően ezek a területek az épületek körüli járdák és utak. Azonban a gazdasági fejlődés magával hozta a gépjárműállomány növekedését, és az épületek környékén levő parkolóhelyek hiánya miatt a tűzoltási felvonulási területet használják a lakók a parkolásra. A fenti területek funkciójának visszaállítását, jelölését az illetékes hatóságok végzik.

A tűzoltási felvonulási területen, valamint a tűzoltói vízszervezési helyeken gépjárműparkolót kialakítani nem lehet. Ezeken a helyeken a parkolási tilalmat táblával és a tűzvédelmi szakhatóság előírása esetén útburkolati jellel jelölni kell. A középmagas és magas épületek tűzrendészeti előírásai alapján az épület megközelítését (tűzoltási felvonulási utat) legalább az épület egyik oldalán kell biztosítani.

Összegezve

Az épület előtti parkoláskor meg kell győződni arról, hogy tűz esetén az oltáshoz kivonuló tűzoltójárművek akadálymentesen meg tudják-e közelíteni az épületet. Ez elsősorban az élet- és vagyonvédelem miatt fontos, de tudni kell, hogy az oltás utáni tűzvizsgálat eredményeképpen a vétkes mulasztóval szemben, nagyon súlyos bírságok is kiszabásra kerülhetnek.

A tűzoltáshoz szükséges oltóanyag biztosítása.

A tűzoltó vízforrások, meglévő fali tűzcsapok telepítési helyét a tűzvédelmi szakhatósággal egyeztetni kell, a meglévő rendszerek karbantartásáról, folyamatos készenlétben tartásáról gondoskodni kell.

Tűzcsapok kialakítása.

Vezetékes vízellátás létesítése esetén az oltóvizet *föld feletti tűzcsapokkal* kell biztosítani. A tűzcsapoknál a tűzoltó gépjárművek részére úgy kell felállási helyet biztosítani, hogy azok mellett legalább 2,75 m közlekedési út szabadon maradjon. *A tűzoltó vízforrások, fali tűzcsapok akadálytalan megközelíthetőségét mindenkor biztosítani kell!*

A kiürítés általános követelményei.

Az épületeket úgy kell kialakítani, hogy tűz esetén a benntartózkodó személyek a tartózkodási helyüket képező helyiséget elégséges számú, átbocsátóképeségű és megfelelő helyen beépített kijáraton elhagyhassák. A tartózkodási helytől mérve a megengedett elérési távolságon belül menekülési útvonalra, biztonságos térbe a szabadba juthassanak.

Menekülési útvonal követelményei.

A menekülési útvonal lehet a közlekedési útvonalat képező lépcsőház vagy szabad lépcső. A menekülési útvonal hő- és füst elleni védelmét füstelvezetőkkel szükséges biztosítani. A menekülési útvonalat zárt lépcsőház esetén biztonsági világítással kell ellátni.

Menekülési útvonalon beépített nyílászárók.

A menekülésére szolgáló ajtó a tervezéskori előírásnak megfelelően, de lehetőség szerint a kiürítés irányába nyíljon. A beépített ajtókat egy mozdulattal nyithatóan kell kialakítani. A felső szintű vagyónvédelmi biztonságot növelő rácsok lezárását, az ajtó nyitásához szükséges kulcsdobozban, a kulcs kihelyezésével lehet megvalósítani.

Biztonsági jelzések és menekülési útírányt jelző rendszer.

A tűzvédelmi szakhatóság a menekülés biztosítása érdekében előírja a megfelelő tűzvédelmi jelekkel való ellátását:

- a tűzoltó készülékeknek,
- a fali tűzcsapoknak, tűzcsapszerelvényszerelvényeknek,
- a száraz oltóvízvezeték betáplálási és vízkivételi pontjainak,
- a dohányzás tilalmát,
- a közművek főelzáró szerelvényeinek helyét.

A tűzvédelmi eszközök helyét jelző biztonsági jeleket az eszköz, felszerelés felett legalább 1,8 méteres magasságban, de legfeljebb 2,5 méter magasságban kell elhelyezni úgy, hogy azok könnyen felismerhetőek legyenek.

A két szintnél magasabb épület esetében a szintszámot jelölni kell.

A személyfelvonóknál valamennyi szinten el kell helyezni a „**Tűz esetén a liftet használni TILOS!**” biztonsági jelet.

Hő- és füstelvezetés.

A hő- és füstelvezető hatékony működésére azért van szükség, mert az épületek lépcsőházaiban általában egy légteret alkotnak a közlekedő folyosókkal. Így bármely lakásban keletkezett tűz során felszabaduló égéstermékek bejutnak a lépcsőházba, meggátolva az egyetlen menekülési útvonal biztonságos használatát.

A füst szabadba vezetésének helyét úgy kell megválasztani, hogy a kijutó füst

- ne veszélyeztesse a menekülési útvonalakat,
- a hő- és füstelvezetéshez szükséges légpótlást,
- a füstmentesítés légellátását,
- a tűzoltó beavatkozást,
- a szomszédos épületekben, tűzszakaszban ne idézzen elő másodlagos gyújtási veszélyt.

A hatályos ágazati szabvány kimondja, hogy minden tűzszakasz legfelső részén füstelvezető nyílást kell kiképezni. A hő- és füstelvezető szerkezeteket a hatósággal való egyeztetést, tervezői bevonást követően ki kell alakítani, a jelenlegi szabályozásoknak megfelelően. Nyithatóságát üzembiztos szerkezettel kell biztosítani minimum a földszintről és a felső szintről, illetve a jelenlegi szabályozás szerint ezeken felül a hő- és füstelvezetés, füstmentesítés kézi indítási lehetőségét (ablakok) valamennyi szintről biztosítani kell.

A lépcsőházi, lakás előtéri lezárásokat fenntartani, illetve újonnan létesíteni szakhatósági hozzájárulás nélkül tilos. A katasztrófavédelmi kirendeltség szabálytalan lezárás fennállása esetén bírságot fog kiszabni egy esetleges ellenőrzés vagy tűzvizsgálat során.

Központi szellőző berendezés.

A paneles lakóépületek létesítése idején a szellőző berendezésekre vonatkozó előírásokat jellemzően nem tartották be maradéktalanul, e mellett a beépített csappantyúkat a használat során kiszerelték.

Az épületgépészeti aknákra pedig jellemzőek:

- a beton elemekből álló részek szabálytalan összeépítése, a födémek vonalában a szakaszolás hiánya, tűz gátló lezárás kiépítésének elhagyása, az aknákon elektromos vezetékek átvezetése, a lakásfelújítások során a légszabályzó elemek elbontása,

- az alumíniumból készült légtechnikai vezetékek helyiségekbe történő becsatlakozásai a létesítéskor érvényben lévő előírásoknak felelnek meg, az aknák a földemek vonalában nem kerültek szakaszolásra, megszakításra, tűz gátló lezárásra.

A közös légelszívó rendszerű lakásoknál különösen veszélyes helyzetet eredményezhet, ha a konyhában gáz vagy a tűzhelyen felejtett olaj túlhevülés miatt belobban, majd a forró égéstermékek a tűzhely fölé beépített közös elszívó-rendszerbe bekötött szagelszívókon keresztül a csőbe jutnak. A közös gépészeti aknában az alumínium anyagú csövek a tűz okozta hő hatására, hamar széthullnak, elolvadnak így a tűz közvetlenül az itt haladó többi csövet is károsítja. A kis konyhai alapterületek miatt a lakások használói a légtechnikai berendezéseket is egyre jobban körül-és beépítik. A csőben tűz esetén terjedő hő így közvetlenül éri az éghető anyagokat, amelyek azután akadálytalanul meggyulladhatnak, és tovább terjeszthetik a tüzet a lakásokban.

Összefoglalva

A lakóépületek központi szellőztető rendszerének kialakítása a létesítéskor érvényben lévő előírásoknak felel meg, de a tűzvédelmi hatóság az elektromos szagelszívók bekötését a jelenlegi szabályok alapján bírálja el.

Az elektromos szagelszívó berendezés használatát tekintve megállapítható, hogy potenciális veszélyforrás, emberéletre, anyagi javakra egyaránt!

Villamos hálózat, elektromos berendezések.

Kisfeszültségű erősáramú villamos berendezések tűzvédelmi létesítési követelményei.

Az épület villamos hálózatát, berendezések tápellátását úgy kell kialakítani, hogy az építmény összes táplálása egy helyről lekapcsolható legyen. Az építményrészek külön lekapcsolásának szükségességét és kialakítását a tűzvédelmi szakhatósággal kell egyeztetni. A tűzeseti lekapcsolást központilag úgy kell kialakítani, hogy a tűzeseti beavatkozás során a fogyasztók csoportjai külön, illetve együtt is lekapcsolhatók legyenek. A csoportosan elhelyezett villamos kapcsolók, főkapcsolók és túláramvédelmi készülékek rendeltetését, továbbá e kapcsolók ki- és bekapcsolt helyzetét jelölni kell.

Elektromos berendezések.

A lakások villamosvezetékei a létesítéskor feltételezett igények villamos fogyasztásának figyelembe vételével, alumínium elektromos vezetékek felhasználásával kerültek kiépítésre. A lakásokban a háztartási gépek és más elektromos berendezések jelenlegi ellátottsága eredményeképpen, a villamos fogyasztók együttes használata során jelentős teljesítmény felvétel is jelentkezhet.

A villamos vezetékek túlterhelése a vezetékek felmelegedéséhez vezethet, mely tüzet okozhat. A megnövekedett terhelések a vezetékcsatlakozásoknál is komoly melegedést okozhatnak. A melegedésnek leginkább kitett vezetékcsatlakozások a következők: a dugaszoló aljzatok, a lakáelosztó kismegszakító tábla, az elágazó dobozokban lévő sodrott kötések.

Másik fő villamos veszélyforrás a lakásokban a villamos készülékek nem megfelelő szigetelési állapota (öregedés, vagy sérülés), valamint az alulbiztosítás, a földetlen dugaljak, stb.

A lakáson belüli hálózatot kizárólag szakszerelővel célszerű javíttatni. Az így felmerülő jelentős költség miatt azonban csak kevesen építtetik át korszerűbb, nagyobb keresztmetszetű, ill. rézvezetékű rendszerre a lakás elektromos hálózatát. Az alumíniumkötések idővel korrodálnak, illetve meglazulnak és az érintkezések bizonytalanná válnak. Általában megállapítható, hogy sokan a rossz csatlakozók, az egymásba dugott hosszabbítók, régi kapcsolók, biztosítékok által előidézett veszélyhelyzetet nem érzékelik.

Az épület közös elektromos hálózatára vonatkozóan kötelező villamossági felülvizsgálatok elkészülnek, az esetleges hibák kijavításra kerülnek, de a lakások elektromos hálózatának kötelező időszakos átvizsgálását a lakástulajdonosoknak nem végeztetik el (esetleges elektromos hibára visszavezethető kárigény teljesítését a biztosító ezek hiánya, nem megléte miatt elutasíthatja). A lakásokban a kevés hely zsúfoltságot eredményez, így az elektromos eszközök, konyhai berendezések, a rosszul elhelyezett hőszugárzók, amelyek használatuk közben melegednek, tüzet okozhatnak. A televíziók, számítógépek, is sokszor úgy kerülnek beépítésre különféle bútorokba, hogy a képződött hő elvezetése, kiszellőztetése egyáltalán nem megoldott. Az ebből eredő túlmelegedés gyakran okoz tüzet, az égés a zsúfoltság miatt hamar válik megfékezhetetlenné.

Összegezve

Túl azon, hogy jogszabály előírja, célszerű a lakásokban is elvégeztetni az időszakos villamos biztonságtechnikai felülvizsgálatokat. A lakásfelújítást megelőzően át kell gondolni, hogy a lakásban élő családtagok biztonsága érdekében, valamint a korszerű háztartási berendezések biztonságos használatához elengedhetetlen a lakás elektromos hálózatát is a megfelelő biztonsági szintre hozni!

Villámvédelem

Az építmények villámcsapások hatásaival szembeni védelmét jogszabály írja elő kötelezően, amit szabvány szerinti villámvédelemmel kell biztosítani.

Ha az épület villámvédelmi rendszerét valamilyen okból helyre kell állítani, vagy fel kell újítani, akkor a jogszabály választási lehetőséget biztosít arra, hogy amennyiben az épület a létesítés óta nem változott meg, akkor a létesítés idején érvényben lévő előírások szerint – úgynevezett nem norma szerinti módon -, vagy a felújítás idején érvényben lévő szabványok szerint – úgynevezett norma szerinti módon – végezzék el.

Fontosak a belső potenciálkiegyenlítő hálózatok is, amelyek a villámcsapások másodlagos hatásának kárkövetkezményeit csökkentik.

Száraz tűzi vízvezeték.

A zárt lépcsóházas középmagas épületekbe (KP11) a szabályozásnak megfelelően a nedves fali tűzcsap helyett, száraz hálózat került kiépítésre. Eredeti célja, hogy az alapvezeték szerelése ne okozzon késlekedést a hatékony tűzoltói beavatkozásban.

Megállapítható, hogy a kiépítésük megtörtént, a folyamatos karbantartásuk megvan, azonban egy esetleges beavatkozásnál nem kerül alkalmazásra. A gyakorlat azt mutatja, hogy a fél évenkénti ellenőrzési ciklusok között jelentős darabszámú vízkivételi szerelvényt tulajdonítanak el.

A meglévő száraz felszálló tűzi vízvezeték a tűzvédelmi hatóság eltérési engedélyével átalakítható.

A vízkivételi helyek kialakítása:

- a vízkivételi helyeket zárt szekrényben elhelyezett csatlakozócsonkokkal kell biztosítani,
- a nyithatóság módját a tűzvédelmi hatósággal kell engedélyeztetni,
- az átalakított száraz felszálló tűzi vízrendszert a bejáratoknál, a csatlakozó szintek feltüntetésével, és az adott szinteken biztonsági jellel kell megjelölni.

A száraz tűzi vízvezeték karbantartási, készenlétben tartási problémái:

- a csővezetékek sérülékeny elemei, a betáplálási és a szintenkénti leágazások (lopások és rongálások),
- a kinyitott csapok (egy beavatkozás során, ha alulról rácsatlakoznának, akkor valamelyik szinten, ahol nyitva van, a víz elárasztaná a szintet, továbbá a nem megfelelő működés miatt a beavatkozó tűzoltók veszélyhelyzetbe kerülnének). Mindezekből adódóan inkább nem használják azokat.

Összegezve

A hatályos jogszabályok rendelkeznek a száraz tűzvíz vezetéséről, ezért annak fenntartása, karbantartása közös feladat, hozzáférhetőségének biztosítása pedig lakossági kötelezettség, melynek elmulasztása tűzvédelmi bírság kiszabását vonja maga után.

A használatra vonatkozó általános tűzvédelmi szabályok.

A tűzvédelmi műszaki megfelelőségi feltételeket az üzemeltető lakásszövetkezetnek az adott épület tekintetében igazolhatóan biztosítania kell.

Az építményt csak a használatbavételi, üzemeltetési, működési engedélyben megállapított rendeltetéshez tartozó tűzvédelmi követelményeknek megfelelően szabad használni.

A lépcsőházban alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységet csak az előzetesen írásban, a helyszín adottságainak ismeretében meghatározott feltételek alapján szabad végezni.

A feltételek megállapítása a munkavégzésre közvetlenül utasítást adó, a munkát végző személyek tevékenységét közvetlenül irányító személy feladata.

A paneles épületek használatával kapcsolatos problémák, tapasztalatok.

A következőkben felsorolt üzemi, használati tényezők jelentősen befolyásolhatják a tűzoltást, és a menekülést:

- A szabályozás előírja, hogy a középmagas épületek önálló rendeltetési egységeinek (lakásoknak) a bejáratú ajtaját „nehézen éghető” szerkezetből kell kialakítani. Azonban a lakók, a lakásajtók biztonságosabbra cserélésekor figyelmen kívül hagyják a tűzvédelmi követelményeket, (az OTSZ a D EI 30 követelménynek megfelelő ajtó beépítését engedélyezi) és nem megfelelő tűzállósági határértékű ajtókat építenek be.

Ez azzal a veszéllyel jár, hogy egy esetleges tüzeset során a lakásból könnyen kijuthat a tűz, ezzel akadályozva az épületben tartózkodók menekülését – illetve a tűz könnyen bejut a lakásba, ezáltal az ott lévőket, azok anyagi javait veszélyezteti, valamint elősegíti a tűz terjedését.

- Szintén a lakók biztonságérzetét hivatott növelni a vagyónvédelmi rácsok beépítése.

A betörések elleni acélrácsok alkalmazása csak egyedi lakásbejáratú ajtóknál megengedett, a több lakást kiszolgáló folyosószakaszon csak akkor megengedett, ha tűzvédelmi berendezések használatát és a lakások egyedi elektromos hálózatról való lekapcsolását nem akadályozza. Azonban ezek elhelyezésével a lakók, a saját menekülésüket, a tűzoltóság beavatkozását is akadályozhatják. A lakók menekülésének korlátozottságán túl a tűzoltók beavatkozását is késleltetik, mivel a tűzoltóknak ilyenkor a rácsot le kell vágniuk, hogy a tűzoltáshoz hozzá tudjanak kezdeni.

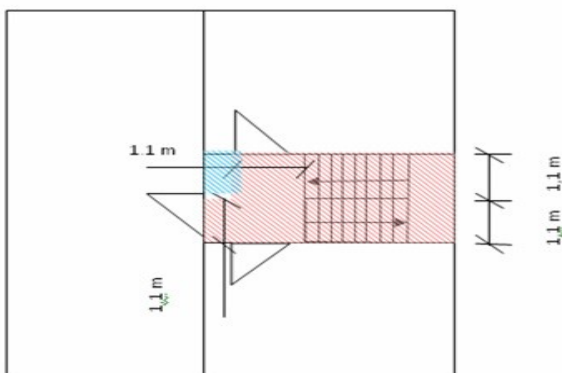
- A fenténél tulajdonképpen nagyobb gondot jelent, hogy a lakók a folyosórészekre (a lezártra is) éghető anyagot helyeznek el, tárolás céljára használják (bútorok, egyéb használati tárgyak).

Ez a körülmény egyrészt szűkíti a menekülési útvonalat, akadályozza a menekülést, másrészt egy lakástűz esetén elősegítheti a lakások közötti tűz terjedését.

Nagyon fontos, hogy a kiürítésre figyelembe vett közlekedőn, folyosón éghető anyagokat, bútorokat, egyéb tárgyakat ne tároljanak. Nemcsak a

bírság kiszabásának veszélye miatt, hanem a saját biztonságuk érdekében is!

Szemléltető ábra a szabadon hagyandó menekülési útvonalról.

- A **hő- és füstelvezetés** használati problémái abban jelentkeznek, hogy gyakran a lakók többsége nem is tudja, hogy tűz esetén neki lenne a feladata a füstelvezetők nyitása. A lépcsőházi füstelvezető kinyitása rendszerint csak a tűzoltók kiérkezése után történik meg, ezért előfordulhat, hogy a lakók egy része önerőből már nem tudja az épületet elhagyni.
- A középmagas paneles épületekben a **liftek** kialakítása nem teszi lehetővé tűz esetén a biztonságos menekülést (létesítéskor előírások). A liftgépházak az épületek tetőszintjén kialakított helyiségben helyezkednek el. Az oda felvezető elektromos kábelek tűzhatás ellen nem védettek. Amennyiben a lépcsőház füsttel telítődik, az ugyanabban a légtérben levő felvonó aknában is megjelenik a mérgező füst, és az a felvonó fülkéjében lévő személyekre életveszélyes lehet. A liftek földszintre hozatala és leállítása tűz esetén mindenkor fontos feladat. Kötelező a jelzés, hogy tűz esetén nem használható!
- A konyhai elszívó **szellőzőrendszerekben** – **különösen a lakásbekötésekben** - lerakódott anyagok és szakszerűtlen átépítések,

bekötések a tűz függőleges, felső szintekre való terjedését jelentős mértékben elősegíti. A gerincezetékek rendszeres tisztítása a lakásszövetkezet feladata (az új OTSZ 3 évente kötelező előírja), de a bekötések tisztításának költségeit a lakóknak szabadon kellene vállalni, miután az a lakás tulajdonosának kötelezettsége.

Hasonló veszélyforrást jelent a **szemétledobók** szabálytalan használata is. A nem szabályos használat során zsír, olaj tartalmú szennyeződések tapadnak a szemétledobó cső belső falán, melyek hozzájárulnak egy esetleges tűz felső szintjeire való gyors terjedéséhez. A függőleges tűz- és füstterjedés a szemétledobóban igen gyors. Esetleges oltási munkát nehezítheti, és a tűzterjedést felgyorsítja a szemétleöntő helyiségek „illegális” tárolóként való használata, lezárása.

Előfordul, hogy a **lakók megváltoztatják az egyes helyiségek használati funkcióit**. A probléma ebben az esetben abból származik, hogy a megváltozott állapotnál nem tanúsítanak jogkövető magatartást, nem tartják be a használati szabályokat. A lakók a kerékpár és a babakocsi tárolókban tartják feleslegessé vált éghető dolgait, és ide kerülnek a motorkerékpárok is. mind a mellett, hogy a helyiség alapterületének megengedett 40%-ánál többet használnak.

Tűzvédelmi előírásokba nem ütközik az **erkélyen történő anyagtárolás**, azonban ha ott olyan éghető anyagot, folyadékokat tárolnak (mint alkohol, benzin, festék, lakk, stb.), egy esetleges tűz során az alatta lévő lakásból kiáramló hő, illetve az égéstermékek képesek meggyújtani ezen anyagokat. Valamint az ablakokon, erkélyen kihajított cigarettacsikk tüzet okozva begyújthatja ezeket!

TŰZVÉDELMI HASZNÁLATI SZABÁLYOK

1. A lakóépületben és a közvetlen környezetében tűzveszélyes tevékenységet (hegesztés, nyílt lánggal járó munkálatok, stb.) csak alkalmasszerűen és a vonatkozó előírásoknak megfelelően, előzetesen kiadott írásbeli szabályozás alapján, az abban meghatározottak szerint lehet végezni.
2. Lakóépületek helyiségeiben éghető anyagot nem szabad olyan mennyiségben és módon tárolni, amely eltér a helyiség rendeltetésszerű használatától. Az építményt és annak valamennyi helyiségét csak az

érvényes használatbavételi engedélyben megállapított rendeltetésnek megfelelően szabad használni. Ettől eltérni csak a rendeltetés változás tárgyában kiadott engedély birtokában lehet.

3. Dohányozni tilos a lakóház közös használatú helyiségeiben, terein, továbbá ott, ahol tüzet vagy robbanást okozhat (pl.: lift, padlástér, stb.)! A dohányzási tilalmat nemzeti szabványban meghatározott táblával kell jelölni.
4. Parázsló, égő dohány neműt, gyufát, pirotechnikai anyagokat (pl.: csillagszóró) tilos olyan helyre tenni, illetve ott eldobni, ahol az, tüzet okozhat (pl.: szemétdobóba dobni, ablakon kidobni, stb.)!
5. Pincében, tetőtérben éghető anyagot csak olyan mennyiségben és olyan módon lehet tárolni, hogy az a környezetre veszélyt ne jelentsen, és a tetőszerkezet, valamint a kémény megközelíthető legyen. A tárolási mód szükség szerint tegye lehetővé az eltávolítást.
6. Tetőtérben, alagsorban és talajszint alatti helyiségben tűzveszélyes anyag, illetve éghető folyadék (pl. üzemanyag) nem tárolható. Panelszerkezetű lakóépületekben PB palackot tárolni, használni, PB-palackos készüléket üzemeltetni még ideiglenesen sem szabad.
7. Többlakásos épületben lévő lakásban legfeljebb 10 liter I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadék, valamint robbanásveszélyes osztályú aeroszol és legfeljebb 30 liter III. tűzveszélyességi fokozatú folyadék tárolható. Lakóépülethez, lakórendeltetésű épületrészhez tartozó gépkocsi tároló helyiségben a gépkocsikba épített üzemanyagtartályon kívül parkoló állásonként és tároló helyiségenként legfeljebb 5 liter, a gépkocsi vagy más robbanómotoros gép üzemeltetéséhez és a háztartásban használatos éghető folyadék tárolható.
8. Csak engedélyezett típusú, kifogástalan műszaki állapotú nyílt égésterű főzőberendezést szabad használni.
9. A hőt fejlesztő, elektromos és világító berendezéseket, készülékeket, eszközöket úgy kell elhelyezni, rögzíteni, használni, illetve köztük és az éghető anyag között olyan távolságot kell tartani, hogy a környezetükre tűzveszélyt ne jelentsenek. Az elektromos készülékeket házilagosan javítani nem szabad, a kismegszakítókat és olvadó betéteket (biztosíték) túlbiztosítani, „patkolni” szigorúan tilos.
10. A késedelemmentes beavatkozás és a biztonságos menekülés érdekében az épületben (folyosón, pincében, padlástérben) a villamos berendezés

kapcsolóját, a közmű nyitó- és zárszelvényeit, a hő- és füstelvezető kezelőszerkezetét, továbbá a tűzvédelmi berendezést, felszerelést és készüléket eltorlaszolni, a belső közlekedési utakat, ajtókat és a kiürítési útvonalakat leszűkíteni még átmenetileg sem szabad.

11. Lakóépületen belül gépjárművek, így minden belsőégésű motorral hajtott motorkerékpár, robogó is, csak gépjárműtároló helyiségekben tarthatók. A tisztán gázüzemű, a vegyes üzemű és a kettős üzemű jármű nem helyezhető el pinceszintű, jármű tárolására alkalmas terekben.
12. Gépjárműtároló helyiségben tűzveszélyes folyadékot – a jármű üzemanyagtankjában lévő mennyiségen túl - tárolni, lefejtetni, illetve a gépjárművet üzemanyaggal feltölteni, vagy tűzveszéllyel járó javítást (hegesztés, alkatrészmosás) és egyéb tevékenységet végezni nem szabad.
13. A lakóház környezetében található tűzcsapokat, a száraz felszálló vezeték földszinti csatlakozó csonkját gépjárművel, vagy más módon eltorlaszolni, üzembe helyezésüket gátolni, vagy késleltetni nem szabad.
14. Az épületek megközelíthetőségét, a tűzoltási felvonulási utat és területet mindenkor biztosítani kell, parkoló járművekkel leszűkíteni, vagy eltorlaszolni tilos.
15. Aki tüzet, vagy annak közvetlen veszélyét észleli, illetve arról tudomást szerez, köteles a tűzoltóságnak jelezni a 105 telefonszámon még akkor is, ha a tüzet már eloltották, vagy önmagától megszűnt az égés.

A tűz jelzésekor az alábbiakat kell közölni:

- A tűz pontos helye (kerület, utca, házsám, stb.),
- A leggyorsabb megközelítési módja.
- Mi ég, mi van veszélyeztetve.
- Emberélet veszélyben, sérülés, haláleset történt-e;
- A jelző neve és a jelzésre használt telefon száma.

A tűzjelzéshez, tűzoltáshoz köteles mindenki –ellenszolgáltatás nélkül - rendelkezésre bocsátani telefonját, hírközlő berendezését, tűzoltásra alkalmas eszközeit.

Mit tegyünk, ha tüzeset következik be a lépcsőházunkban?

Főbb tennivalók tűz esetén:

1. Tűzriadó, tűzilárma, hívjunk segítséget, értesítsük a tűzoltóságot a 105 telefonszámon.
2. Menekülés, mentés.

3. Tűzoltás, lehetőségekhez mérten.

Részletezve:

1. Tűzriadó.

Tűz esetén hívjunk segítséget, mások segítsége hasznos lehet a feladatok megosztásában, értesítsük a tűzoltóságot telefonon.

A tűzjelzésnek, kárjelzésnek tartalmaznia kell:

- a tüzeset, káreset pontos helyét (cím, épület),
- mi ég, milyen káreset történt, mi van veszélyeztetve,
- emberélet van-e veszélyben,
- a jelző nevét a jelzésre használt készülék számát,
- a tüzesetet a tűzoltóság felé a **105, 112** számon lehet jelezni.

Aki tüzet vagy annak közvetlen veszélyét észleli, ill. arról tudomást szerez, köteles azt elsősorban a tűzoltóságnak, ha erre nincs lehetősége, a rendőrségnek, a mentőszolgálatnak vagy pedig a Polgármesteri Hivatalnak késedelem nélkül jelezni. A lakóházban, vagy lakásban keletkezett tűz (ha az olyan kiterjedésű, hogy egyénileg nem oltható) esetén végre kell hajtani a tűz jelzését, meg kell szervezni a lakók riasztását, menekülését, mentését. Riadalom, pánik elkerülése érdekében higgadságra, nyugalomra és határozottságra kell törekedni. A tűzjelzéshez, segítségkéréshez, visszajelzéshez a vállalatok, a társadalmi szervezetek, valamint az állampolgárok kötelesek a használatukban álló híradási vagy közlekedési eszközzel ellenszolgáltatás nélkül segítséget adni. A tűz jelzésére rendszeresített berendezést, készüléket állandóan üzemképes állapotban kell tartani. A tűz jelzését nyugodt hangon kell megtenni. A hallgatót csak azután szabad letenni, ha a tűzoltóság illetékese nyugtázta a tűzjelzés vételét. A tűzjelzésnél megadott információk nagyon fontosak, mivel a jelzést fogadó tűzoltó ezek ismeretében határozza meg a helyszínre vonuló tűzoltó gépjárművek darabszámát, a speciális mentőszereket (pl.: létrás, emelőkosaras gépjármű, generátor, ugrópárna, műszaki mentőszer, stb.). A jelzés alapján intézkedhet a mentők, rendőrség kirendeléséről, és visszahívhatja a jelzőt további információk szerzése céljából (pontos cím, megközelíthetőség, stb.).

A tűzjelzés díjtalan és más hívásokkal szemben elsőbbséget élvez. A nyilvános távbeszélő készülék mellett, továbbá a fővonalú távbeszélő készülékei mellett a tűzoltóság hívószámait jól láthatóan fel kell tüntetni.

2. Menekülés főbb szempontjai:

- Az emeleti szintekről minden esetben a lépcsőházon keresztül hagyják el az épületet, a liftet igénybe venni tilos és életveszélyes. Az épületek zömében – ha a lépcsőn a lejutás akadályozott – felfelé is lehet menekülni, egyrészt a tetőre, másrészt a szomszédos lépcsőházon keresztül a szabadba.

- A lépcsőházba beszűrődő füstöt, a hőt a lépcsőházi ablakok, zárt lépcsőházak esetében a hő és füstelvezető megnyitásával, üzembe helyezésével lehet elvezetni.

- Biztosítsanak elsőbbséget, segítsék a gyermekek, gyermekes és terhes anyák, az idősek, rokkantak és a mozgássérültek, mozgáskorlátozottak menekülését.

- Füst ellen az orr illetve a száj elé szorított átnedvesített textillel (kendő, törülköző) a kimenekülés időtartamára hatásosan lehet védekezni. A forró füstgázok a levegőnél könnyebbek, így felülről rétegződve telítik a helyiséget, így lehajolva, kúszva biztonságosabban elhagyhatjuk a füsttel telített helyiséget.

- A lakás elhagyása esetén lehetőleg gondoskodni kell a gáz és az elektromos áram főkapcsolójának elzárásáról.

- Legyen menekülési terve a családnak, melyet minden családtag ismer. (folyosó, lépcsőház, tetőátjáró).

- A lakók informálják a kiérkező tűzoltókat a veszélyhelyzet körülményeiről, az esetleges bent tartózkodók hollétéről, koráról (gyerek, beteg, idős, mozgássérült) vízszervezési helyekről, közmű elzáró berendezések helyeiről.

3. Tűztűzés

- A tűz oltásában, az emberi élet és az anyagi javak mentésében mindenki köteles lehetőségeihez képest - külön felhívás nélkül - részt venni.

- A tűztűzés vezető (kiérkező tűztűzés parancsnoka) utasításait mindenki köteles végrehajtani.

- A tűz oltását a rendelkezésre álló felszereléssel, eszközzel meg kell kísérelni.

- Villamos berendezésekben, azok közelében keletkezett tűz esetén az oltás megkezdése előtt áramtalanítani kell.

Tűz esetén követendő magatartás:

- Zárt, nem füstmentes lépcsőház esetén a tüzet észlelő lakó feladata a füstelvezető kinyitása.

- Tűz észlelése esetén - a testi épség veszélyeztetése nélkül - meg kezdeni a tűz oltását.

- A hivatásos tűzoltóság helyszínre érkezése után a tűzoltást az egység parancsnoka irányítja.

- Az oltás megkezdésével egyidejűleg az áramtalanítást és a közmű főcsapok elzárását végre kell hajtani (kivéve a viz).

- Biztosítani kell, hogy a kivonuló tűzoltó egység a tüzeset helyszínéhez jusson, ennek érdekében lehetőség szerint 1 fő a kiérkező egységeket az épület előtt fogadja. A tűz oltását mindig az égő anyag tulajdonságainak és a tűz méretének figyelembevételével, a rendelkezésre álló, erre alkalmas eszközök, anyagok gyors számbavételével célszerű elkezdeni.

Ennek szempontjai:

- Éghető folyadékok tüze (pl. serpenyőben lévő étolaj) vízzel általában nem (a vízgőz az olaj kivetődését okozza), de letakarással, elfojtással (pl. fedő) jól oltható.

- Kisebb méretű szilárd éghető anyagok égésénél a rendelkezésre álló vízforrásból (vízcsap, szódásüveg) kell elkezdeni az oltást.

- Alkalmazható továbbá a letakarás is. Letakarásra, elfojtásra minél vastagabb, alacsony műszáلتartalmú anyagokat célszerű használni (pokróc, pléd).

- Elektromos berendezések tüzeinek oltását csak áramtalanítás után – hálózati csatlakozás megszüntetése – után szabad megkezdeni. A készenlétben tartott tűzoltó készüléket ismerjék, hogy milyen feltételekkel, milyen tüzek oltására alkalmas (feszültség alatti berendezések oltására milyen távolságból).

- Sikertelen oltás esetén a tűz által érintett helyiséget, lakást elhagyva gondoskodni kell az ajtók (bejárat) lehetőség szerinti becsukásáról.

Megyesi László
szöv. elnök sk.